

En utredare hos polisen har agerat i strid med regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet i förhållande till ett målsägandebitråde

Beslutet i korthet: En utredare hos polisen har under en brottsutredning framfört ett personligt önskemål om att en viss advokat inte skulle förordnas som målsägandebitråde i ärendet. Utredaren har också under en annan utredning agerat som ombud för målsäganden och bistått målsäganden med att byta bitråde.

JO konstaterar att utredarens agerande har stått i strid med regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet (1 kap. 9 § regeringsformen) och polisförordningens krav på att anställda inom polisen ska uppträda på ett sätt som inger förtroende (10 § polisförordningen). Utredaren kritiseras för detta.

I beslutet gör JO uttalanden om hur polisanställda bör agera om de har synpunkter när det gäller en persons lämplighet att vara rättsligt bitråde.

Anmälan

I en anmälan till JO förde advokaten AA fram klagomål mot Polismyndigheten, polisregion Väst, för att en utredare hos polisen låtit sin personliga åsikt om AA påverka valet och förordnandet av målsägandebitråde i två utredningar.

AA uppgav i huvudsak följande. Vänersborgs tingsrätt förordnade henne som målsägandebitråde i en utredning (utredning 1). Vid hennes första möte med målsäganden (BB) förklarade BB att hon var glad att träffa henne och att hon var tacksam för att hon hade fått ett bitråde. Vid slutet av mötet berättade dock BB att tingsrätten hade ringt henne och frågat om hon inför förordnandet särskilt hade uppgett att hon inte ville ha AA som målsägandebitråde. BB hade förklarat för tingsrätten att hon inte gjort det, utan att det måste ha varit utredaren CC som uppgett det. Mötet avslutades med att BB uppgav att hon kände förtroende för AA. Senare samma eftermiddag meddelade BB emellertid att hon ville byta målsägandebitråde eftersom hon inte kände sig bekväm med den uppkomna situationen mellan AA och CC.

CC har i en annan utredning (utredning 2) – i målsägandens (DD) namn – begärt att AA skulle entledigas som målsägandebitråde och att ett annat bitråde skulle förordnas.

Utredning

Handlingar och muntliga upplysningar begärdes in från Vänersborgs tingsrätt. Muntliga upplysningar begärdes även in från Åklagarmyndigheten, åklagarkammaren i Uddevalla. JO begärde därefter att Polismyndigheten skulle yttra sig över hur frågorna om förordnande respektive byte av målsägandebitråde kom upp i de två utredningarna. Polismyndigheten skulle också lämna en redogörelse för vilka åtgärder myndigheten anser är lämpliga att tjänstemän vid polisen vidtar dels i en situation där en tjänsteman själv anser att en person inte är lämplig som målsägandebitråde, dels när det kommer till en tjänstemans kännedom att en målsägande är missnöjd med sitt målsägandebitråde och uttrycker önskemål om att få byta bitråde.

Polismyndigheten (EE) yttrade sig efter att ha gett berörda befattningshavare tillfälle att yttra sig. Myndigheten lämnade följande redogörelse.

Utredning 1

Enligt uppgifter i förhörprotokoll ... informerades BB om rätten till målsägandebitråde och hon önskade ett bitråde, helst en kvinna. I ett senare förhör samma dag uppgav BB åter att hon önskade målsägandebitråde och att hon godtog den som rätten utsåg, gärna en kvinna. Det har inte framkommit någon handling eller notering om att BB skulle ha uttryckt några särskilda önskemål om vilken person som skulle förordnas som bitråde för henne.

Tingsrätten förordnade AA som målsägandebitråde den 4 april 2018. I anmälan till JO anförts att BB på eftermiddagen den 10 april 2018 meddelade AA att hon ville byta målsägandebitråde, eftersom hon inte kände sig bekväm med den uppkomna situationen mellan CC och AA. Tingsrätten beslutade den 13 april 2018 att entlediga AA från uppdraget som målsägandebitråde för BB och förordnade i stället en annan advokat. Av tingsrättens protokoll framgår att BB som skäl för biträdesbytet anförde att hon saknade förtroende för AA.

Av JO:s tjänsteanteckning från telefonsamtal med [en] handläggare vid Vänersborgs tingsrätt, framgår bl.a. följande. I ärendet fanns en notering i systemet som löd: ”OBS! Önskar kvinnligt målsägandebitråde dock ej AA”. Registraturen vid tingsrätten missade denna notering. AA stod näst på tur och förordnades. Efter det att Åklagarmyndigheten påpekat att det fanns en notering om just AA ringde [handläggaren] till BB den 4 april 2018 och frågade om hon hade något särskilt önskemål angående målsägandebitråde. BB uppgav att hon inte kände till noteringen och att hon inte heller hade något emot att AA förordnades som målsägandebitråde för henne. Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten informerades om att förordnandet fick stå kvar.

I ett mejl av den 10 april 2018 till Vänersborgs tingsrätt anförde BB bl.a. följande. [Handläggaren] vid tingsrätten ringde BB och frågade henne om hon yttrat att hon inte ville ha AA som sitt målsägandebitråde. BB svarade att hon inte alls kände igen detta och att hon inte såg någon anledning till att inte ha AA som bitråde. BB frågade handläggaren om det kunde vara CC som inte ville ha AA. Handläggaren visste inget om det men sa ”att det skulle kunna vara så”. BB ringde CC som bekräftade att det var hon som inte ville ha AA och att det blivit fel när det stod att BB skulle ha uttalat sig om detta.

Enligt JO:s tjänsteanteckning från telefonsamtal med kammaråklagaren ... framgår bl.a. följande. Ärendet är nedlagt och alla handlingar är gallrade. Det finns därför inga handlingar hos Åklagarmyndigheten med information om målsägandens önskemål angående målsägandebitråde. I systemet finns en anteckning som lyder ”OBS! Önskar kvinnligt målsägandebitråde dock ej AA”.

Den uppgiften kommer antagligen från BB och han fick antagligen den uppgiften muntligen från polisen.

Utredning 2

Tingsrätten beslutade den 13 mars 2018 att förordna AA som målsägandebitråde för DD. Den 23 mars 2018 meddelade tingsrätten beslut att entlediga henne från uppdraget och förordnade i stället en annan person. Av tingsrättens protokoll framgår att DD som skäl för biträdesbytet anförde att hon inte kände något förtroende för AA. Det framgår också att begäran har framställts genom utredande polis och att DD därefter i telefonsamtal med tingsrätten bekräftat att hon önskar byta målsägandebitråde.

Den 14 mars 2018 hölls ett förhör med DD där AA var närvarande. Förhöret pågick mellan kl. 08.12 – 11.14. Enligt anteckning i protokollet avvek AA kl. 09.50. Den 20 mars 2018 hölls ytterligare ett förhör med DD. Enligt protokollet hade AA lämnat återbud cirka en timme innan förhöret. I ett mejl samma dag till [handläggaren] vid Vänersborgs tingsrätt framförde utredaren CC att DD omgående önskade byta målsägandebitråde. Som skäl angavs bl.a. att DD inte kände något förtroende för AA och att DD behövde ett målsägandebitråde som kunde supporta och stötta henne fullt ut samt att DD kände sig otrygg och osäker. I mejlet angavs att DD lämnat fullmakt till CC att framföra det som angavs i mejlet och att DD inte hade något specifikt önskemål om vem som skulle utses till nytt målsägandebitråde. Av tjänsteanteckning i utredningen daterad den 21 mars 2018 framgår att en kontakt tagits med tingsrätten angående byte av målsägandebitråde. Där anges bl.a. att AA inte dök upp på målsägandeförhöret den 20 mars och att DD därför önskade byta målsägandebitråde då DD känt sig felbehandlad.

Polismyndigheten redovisade följande uppgifter från CC.

Vid brott i nära relation såsom t.ex. grov kvinnofridskränkning och våldtäkt har målsägandebiträdet en mycket viktig roll. Ofta är det tack vare målsägandebiträdet som den utsatta målsäganden orkar medverka i brottsutredningen. Det är därför av stor vikt att målsägandebiträdet utför sitt uppdrag på bästa sätt. Hon har varit i kontakt med AA vid tidigare brottsutredningar och anser att hon då inte utfört sitt uppdrag på ett korrekt sätt. Hon vill verkligen påpeka att hon inte har några personliga åsikter om AA. Hennes enda avsikt i dessa två ärenden har varit att se till målsägandens bästa. Hon anser att AA:s agerande i de utredningar där de haft kontakt medfört att processen inte har varit rättssäker.

Utredning 1

BB hade ringt flera gånger till hennes chef och berättat att hon tyckte att processen var oerhört jobbig. BB ringde också flera gånger till CC. BB hade fått vänta länge med sin utredning och var väldigt vacklande om hon ville driva ärendet vidare. BB:s psykiska välbefinnande var nedsatt och hon uttryckte suicidtankar. Hon har aldrig haft någon målsägande som mått så dåligt. BB frågade henne om hon kunde rekommendera något målsägandebitråde. Hon svarade att hon inte fick lämna några rekommendationer. Hon reflekterade över att utredningen skulle vara svår att bedriva med ett målsägandebitråde som varken hade tid eller engagemang för sin klient och tänkte att om BB fick AA som målsägandebitråde så kommer BB att bryta samman. När begäran om målsägandebitråde skulle ges in skickade CC, så som hon minns det, ett e-postmeddelande till åklagarkammaren. Hon är inte säker på att det var så det gick till men det vanligaste tillvägagångssättet i samband med förordnande av målsägandebiträden är att skicka ett e-postmeddelande till åklagarkammaren. I meddelandet skrev hon att BB ville ha ett kvinnligt målsägandebitråde och att CC helst inte ville att AA skulle förordnas eftersom hon hade dåliga erfarenheter av henne. CC:s minnesbild är att det tydligt framgick av meddelandet att det var polisens utredare som hade dåliga erfarenheter av AA. På åklagarkammaren

måste de ha missförstått meddelandet och i stället skrivit till tingsrätten att BB ville ha AA som sitt biträde eftersom det var hon som blev förordnad. Hon har inte kunnat hitta e-postmeddelandet i efterhand.

Utredning 2

Den misstänkte blev häktad och DD hördes av juren i Trollhättan. AA var endast på plats under halva förhöret. På jobbet hade de haft diskussioner om AA och det var flera andra utredare som hade dåliga erfarenheter av hennes arbete. Eftersom hon ville vara säker på att AA skulle komma till nästa förhör mejlade hon henne och ringde också sekreteraren på advokatkontoret i god tid innan förhöret. Någon timme innan själva förhöret skulle hållas fick hon veta att AA trots detta inte skulle komma till förhöret. Hon kontaktade då DD och berättade detta. DD uppgav att eftersom hon förberett sig mentalt så ville hon ändå komma och genomföra förhöret. CC tog med sig en ny kollega till förhöret som inte hade jobbat med brott i nära relation tidigare. DD tyckte att det var jobbigt att målsägandebiträdet inte var närvarande och berättade att hon inte hade haft någon kontakt med sitt biträde. DD frågade CC om det fanns möjlighet att byta biträde. CC ringde direkt till sekreterarna på Åklagarmyndigheten eftersom det är de som ordnar med förordnanden och frågade hur man gör när målsäganden säger att han eller hon vill byta biträde. De sa till henne att kontakta tingsrätten. Hon ringde därefter till tingsrätten och pratade med en domstolshandläggare. Handläggaren sa till henne att hon skulle skicka ett mejl till tingsrätten och att hon i mejlet skulle skriva att målsäganden gett henne fullmakt att skicka in mejlet. Efter samtalet med tingsrätten pratade hon med målsäganden som gav henne fullmakt att begära byte av målsägandebiträde å hennes vägnar. Hon följde sedan handläggarens instruktioner och skickade ett mejl till tingsrätten.

Kontakten med tingsrätten i utredning 2 skedde efter telefonkontakt med aktuell åklagare. Hon inte minns exakt vem hon var i kontakt med eftersom händelserna inträffade för mer än ett halvår sedan.

Polismyndigheten redovisade följande bedömning.

Inledning

Enligt Polismyndigheten är behovet av stöd till målsäganden särskilt framträdande vid utredningar som rör brott i nära relation. Det är rimligt att de brottsutredande myndigheternas serviceskyldighet möter detta behov, vilket får betydelse vid bedömningen av hur långt serviceskyldigheten sträcker sig när en målsägande behöver stöd i samband med byte av målsägandebiträde. Samtidigt måste polisanställda iaktta kraven på saklighet och opartiskhet samt med beaktande av omständigheterna visa behärskning och agera på ett förtroendeingivande sätt.

Utredning 1

Utredningen ger vid handen att BB inte uttryckt några särskilda önskemål om vem som skulle förordnas som målsägandebiträde för henne. Noteringen i systemet återgav således inte BB:s önskemål på ett korrekt sätt. Utredningen ger visserligen inte underlag för att med säkerhet uttala sig om orsaken till detta. CC har emellertid berättat att hon meddelade Åklagarmyndigheten att hon helst inte ville att AA skulle förordnas som målsägandebiträde för BB, eftersom CC hade dåliga erfarenheter av AA. Det är sannolikt att dessa uppgifter har bidragit till att noteringen gjordes.

[M]ålsägandens önskemål [tillmäts] stor betydelse när rätten beslutar om förordnande av målsägandebiträde. Tingsrätten hade sannolikt förordnat ett annat biträde för BB än AA om domstolen hade observerat (den felaktiga) noteringen om BB:s önskemål i systemet. Det var således en ren slump att så inte skedde i detta fall.

Enligt BB har CC, bara några dagar efter förordnandet av AA, till BB uttryckt sin personliga åsikt om att hon inte ville ha AA som målsägandebiträde i

utredningen. Även om det inte var CC:s avsikt har hennes agerande bidragit till att BB känt sig obekvämt med situationen och även försämrat förutsättningarna för AA att utföra sitt uppdrag.

Polismyndigheten ifrågasätter inte att CC har agerat utifrån omsorg av målsäganden och med syftet att skapa bra förutsättningar för att bedriva utredningsarbetet. Enligt Polismyndigheten har hennes agerande emellertid gått utöver vad som är godtagbart. Hennes agerande strider mot regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet samt polisförordningens krav att anställda inom polisen ska uppträda på ett sätt som inger förtroende.

Utredning 2

Utredningen ger enligt Polismyndighetens bedömning inte underlag för någon annan slutsats än att DD själv uttryckt ett önskemål att byta målsägandebitråde.

[D]et åligger undersökningsledaren att göra anmälan till rätten om det finns anledning att entlediga och byta ett målsägandebitråde. I de fall en polisanställd får kännedom om att en målsägande är missnöjd med sitt målsägandebitråde och uttrycker önskemål om att få byta målsägandebitråde ska således undersökningsledaren informeras om detta. Det ligger sedan på undersökningsledaren att ombesörja att det görs en anmälan till rätten.

Även om Polismyndigheten har en långtgående skyldighet att stötta en målsägande i en situation som förelåg i detta fall, får det anses klart oförenligt med kravet på opartiskhet att polisens utredare agerar som ombud för en målsägande i samband med ett biträdesbyte. CC borde i stället ha förmedlat DD:s önskemål till undersökningsledaren som hade i uppgift att göra anmälan till rätten. Även i denna del var CC:s agerande inte förenligt med de allmänna krav som gäller för polisanställda.

Vilka åtgärder kan anses vara lämpliga åtgärder att vidta när en tjänsteman själv anser att en viss person inte är lämplig som målsägandebitråde?

Förutsatt att det inte finns något rättsligt hinder i övrigt och att det sker med beaktande av de krav som i övrigt ställs på polisanställda, finns det enligt Polismyndigheten inte något som hindrar att en polisanställd lämnar upplysningar till rätten om en viss person som kan tänkas påverka bedömningen av dennes lämplighet som målsägandebitråde. Det finns tvärtom skäl som kan tala för att det är en lämplig ordning att polisanställda delger rätten eventuella iakttagelser som kan vara av intresse vid bedömningen av en persons lämplighet att ta emot förordnanden om uppdrag som målsägandebitråde, eftersom det kan bidra till att tingsrättens beslut grundas på ett mer fullgott utredningsunderlag (jfr JO:s beslut dnr 7527-2015). En sådan ordning ligger också i linje med Polismyndighetens uppgift att samarbeta med andra myndigheter (6 § polislagen).

Innan information lämnas till rätten bör en kvalitetssäkring ske, exempelvis av närmaste chef, för att säkerställa att rätten får konkret information om vad misskötsamheten består i. Endast upplysningar som är så konkreta och allvarliga att de kan förväntas påverka rättsens lämplighetsbedömning vid kommande förordnanden av uppdrag till berörd person bör lämnas. Upplysningarna bör lämnas till rätten i nära anslutning till att en polisanställd får kännedom om de aktuella omständigheterna (jfr nyss anförda JO-beslut).

Vilka åtgärder kan anses lämpliga att vidta när det kommer till en tjänstemans kännedom att en målsägande är missnöjd med sitt målsägandebitråde och uttrycker önskemål om att få byta målsägandebitråde?

Som redovisats ovan åligger det undersökningsledaren att göra anmälan till rätten om det finns anledning att entlediga ett målsägandebitråde (se prop. 1987/88:107 s. 44). I de fall en polisanställd får kännedom om att en målsägande är missnöjd med sitt målsägandebitråde och uttrycker önskemål om att få byta målsägandebitråde bör således undersökningsledaren informeras om detta. Det

ligger sedan på undersökningsledaren att anmäla målsägandens önskemål till rätten. Målsägandens uppgifter om önskemål att byta biträde bör självfallet dokumenteras på ett tydligt sätt.

Av det ovan anförda följer att det inte är en lämplig ordning att en polisanställd som inte också är undersökningsledare gör en anmälan till rätten om byte av målsägandebiträde. Det är naturligtvis inte heller acceptabelt att en polisanställd utövar inflytande på en målsägandes val av målsägandebiträde.

Rättslig reglering

Målsägandebiträde

När en förundersökning har inletts har en målsägande i vissa fall rätt att få ett målsägandebiträde (se 1 § lagen om målsägandebiträde).

Om målsäganden har rätt till ett målsägandebiträde och har föreslagit en person som är behörig ska den föreslagna personen förordnas om det inte finns särskilda skäl mot det. Ett målsägandebiträde kan entledigas om biträdet t.ex. missköter sitt uppdrag. Vidare kan ett byte av målsägandebiträde ske om det finns särskilda skäl. Det är rätten som beslutar i dessa frågor. (Se 4 och 7 §§ lagen om målsägandebiträde.)

Om målsäganden begär att få ett målsägandebiträde eller om det av andra skäl finns anledning att förordna ett sådant biträde ska undersökningsledaren anmäla det till rätten (se 23 kap. 5 § rättegångsbalken). Undersökningsledaren bör också anmäla till rätten om det finns anledning att entlediga ett målsägandebiträde (se prop. 1987/88:107 s. 44).

Saklighet och opartiskhet m.m.

Myndigheter ska iaktta saklighet och opartiskhet i sin verksamhet (se 1 kap. 9 § regeringsformen). Kravet på saklighet innebär bl.a. att myndigheters åtgärder och beslut inte får utgå från ovidkommande hänsyn och vara godtyckliga utan ska vara rationella och logiskt motiverade. Kravet på opartiskhet betyder att det allmännas företrädare ska vara objektiva i sin tjänsteutövning och förhålla sig så att deras opartiskhet faktiskt inte med fog kan ifrågasättas. Bestämmelsen omfattar inte bara hur en sak rent faktiskt har handlagts och vilka verkliga skäl som ligger bakom ett beslut eller annat handlande från en myndighet. Hur myndighetens agerande uppfattats är också av betydelse. (Se Bull och Sterzel, Regeringsformen – en kommentar, tredje uppl., s. 53 f. och t.ex. JO 2015/16 s. 456.)

Anställda vid Polismyndigheten ska i kontakter med allmänheten med beaktande av omständigheterna och situationen agera så hänsynsfullt som möjligt, visa behärskning och uppträda på ett sätt som inger förtroende (se 10 § polisförordningen).

Bedömning

Utredning 1

CC informerade Åklagarmyndigheten om att det fanns ett behov av att förordna ett målsägandebiträde för BB och att BB önskade ett kvinnligt biträde. Vidare framförde CC ett önskemål om att AA helst inte skulle förordnas. Det är klarlagt att det var fråga om CC:s personliga önskemål som grundade sig på hennes egna erfarenheter av AA och alltså inte ett önskemål som framställdes av BB. CC har i sin redogörelse inför yttrandet till JO anfört att hon har en minnesbild av att detta tydligt framgick av hennes mejl till Åklagarmyndigheten. Jag har inte haft tillgång till det aktuella mejlet och har därför inte kunnat granska innehållet.

Oavsett hur mejlet formulerades måste det ha varit CC:s syfte att AA inte skulle förordnas. Jag instämmer i Polismyndighetens bedömning att det sannolikt var CC:s uppgifter i mejlet som bidrog till att man hos Åklagarmyndigheten antecknade att AA inte skulle förordnas. När BB fått kännedom om att det fanns en anteckning om att hon inte ville ha AA som målsägandebiträde berättade CC för henne att det var hon som inte ville ha AA som målsägandebiträde i utredningen. CC:s agerande medförde att BB kände sig obekvämd med situationen, vilket också resulterade i att BB begärde att AA skulle entledigas från sitt uppdrag.

CC:s inställning till AA som målsägandebiträde grundade sig enbart på hennes egen erfarenhet av AA från tidigare utredningar och hennes personliga uppfattning att AA då inte hade utfört sitt uppdrag på ett korrekt sätt. Vilka närmare omständigheter som låg till grund för hennes uppfattning om AA och vilket sakligt underlag hon hade för den redovisade hon inte i samband med att hon framförde sitt önskemål. Jag delar Polismyndighetens bedömning att CC:s agerande gått utöver vad som är godtagbart och att det strider mot regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet samt polisförordningens krav på att anställda inom polisen ska uppträda på ett sätt som inger förtroende. CC ska kritiseras för detta.

Utredning 2

Som jag nämnt är det en uppgift för undersökningsledaren att anmäla till rätten om det finns anledning att entlediga ett målsägandebiträde. Jag har ingen invändning mot att en polis eller en utredare hos polisen praktiskt bistår en målsägande som är missnöjd med sitt målsägandebiträde och önskar byta biträde. En självklar utgångspunkt är dock att det sker under iakttagande av bl.a. de krav på saklighet och opartiskhet som gäller för en polisanställd. Med den utgångspunkten är det alltså godtagbart att en polis eller civil utredare informerar undersökningsledaren om ett önskemål från målsäganden att byta biträde så att undersökningsledaren kan ta ställning till om det ska anmälas till rätten.

Enligt CC var det på uppdrag av DD som hon begärde att DD skulle få byta målsägandebiträde. CC måste dock ha förstått, oavsett vilka besked hon fått vid sina kontakter med Åklagarmyndigheten och tingsrätten, att hon utifrån de krav som ställs på en polisanställd inte kan uppträda som ombud för målsäganden i en brottsutredning där hon själv är utredare. CC:s agerande har stått i strid med regeringsformens krav på opartiskhet och polisförordningens krav på att anställda inom polisen ska uppträda på ett sätt som inger förtroende. CC ska kritiseras också för detta.

Avslutande synpunkter

I ärendet aktualiseras frågan hur en polisanställd bör agera om han eller hon har synpunkter när det gäller en persons lämplighet att vara rättsligt biträde.

Det är naturligtvis värdefullt om iakttagelser som t.ex. en utredare gör under en brottsutredning kan vidarebefordras till rätten om de kan ha betydelse i fråga om en persons lämplighet att vara rättsligt biträde. Ett grundläggande krav är emellertid att det sker under rättssäkra former. För att det över huvud taget ska bli aktuellt att vidarebefordra sådana uppgifter till rätten måste det röra sig om uppgifter som är tillräckligt allvarliga för att kunna vara av betydelse vid rättens bedömning. Uppgifterna måste också vara så konkreta och preciserade att den berörda personen får klart för sig vilket agerande som ifrågasätts och har möjlighet att bemöta dem. Det är också angeläget att uppgifter av detta slag lämnas till rätten i nära anslutning till att en iakttagelse av misskötsamhet eller annat olämpligt beteende har gjorts eller på annat sätt kommit till en tjänstemans kännedom. För att undvika missförstånd och ur kontrollsynpunkt är det viktigt att de uppgifter som lämnas till rätten dokumenteras hos polisen. Slutligen bör det inte vara den polis eller utredare som själv har iakttagit ett olämpligt beteende som lämnar uppgifter om detta till rätten. I stället bör han eller hon underrätta undersökningsledaren eller sin närmaste chef. Denne får därefter bedöma om det finns tillräckliga skäl att informera rätten, och i förekommande fall även göra det.

Med dessa uttalanden avslutas ärendet.